

АГАТА КРИСТИ СВЕТИЛИЩЕ

Превод от английски: Божидар Илиев, 1995

chitanka.info

Жената на викария се появи иззад ъгъла на къщата. Ръцете ѝ бяха пълни с хризантеми. Грубите ѝ туристически обувки бяха целите в лепкава градинска кал, от която имаше даже и по носа ѝ, но тя съвсем не забелязваше това.

Последва лека схватка, докато отвори ръждясалата порта, която едва се държеше на пантите си. Един повей на вятъра подхвана измачканата ѝ филцова шапка и я килна още повече.

„О, господи!“ — рече Бънч.

Кръстена от оптимистично настроените си родители Дайана, мисис Хармън бе станала Бънч^[1] по доста понятни причини още като дете и оттогава това име се бе залепило за нея. Притиснала хризантемите към себе си, тя мина през портата, влезе в двора на църквата и стигна до входа ѝ.

Ноемврийският въздух бе мек и влажен. По небето се носеха облаци, като тук-там помежду им се откриваха късчета синьо небе. В църквата бе студено и тъмно, отопляваха я само по време на служба.

„Б-р-р-р! — възкликна Бънч. — Добре ще е да свърша по-бързо. Не искам да умра от студ.“

Със сръчност, придобита с времето, тя приготви необходимите принадлежности — вази, вода и поставки за цветята.

„Ех, да имахме лилии! — помисли си Бънч. — Омръзнаха ми тези мършави хризантеми!“ — Чевръстите ѝ пръсти нагласиха цветята по местата им.

В композицията ѝ нямаше нищо оригинално или артистично, тъй като самата Бънч Хармън не бе нито артистична, нито оригинална, но пък се получи една приятна и семпла подредба. Понесла внимателно вазите, Бънч мина между пейките и пое към олтара. В този миг се показа слънцето.

Светлината му нахлу през източния прозорец, чието стъкло бе ярко оцветено предимно в синьо и червено — дар от някакъв заможен викториански черковник. Внезапно разкрилото се великолепие бе направо изумително.

„Като скъпоценни камъни“ — помисли си Бънч. Изведнъж тя се закова на място, вперила поглед пред себе си. На стъпалата при олтара лежеше тъмна сгушена фигура.

Бънч внимателно остави цветята, приближи се и се наведе над нея. Беше мъж, свит на кълбо. Тя коленичи до него, после бавно и

внимателно го преобърна. Пръстите ѝ напипаха пулса му — толкова слаб и неравномерен, който, както и почти зеленикавата бледост на лицето му, сочеше едно-единствено нещо — без съмнение, помисли си Бънч, този човек умира.

Той беше към четиридесет и пет годишен, с тъмен, износен костюм. Тя отпусна безжизнената му ръка, която бе повдигнала и погледна другата. Сякаш бе свита в юмрук на гърдите му. Като я разгледа по-отблизо, тя видя, че пръстите стискат нещо, което прилича на голямо парче памук или носна кърпа, здраво притисната към гърдите му. Около свитата китка личаха петна от засъхнала кафява течност, за която Бънч се досети, че е кръв. Тя се отдръпна назад и се намръщи.

Очите на мъжа бяха затворени, но в този момент той изведнъж повдигна клепачи и се втренчи в лицето на Бънч. Погледът му не беше нито мътен, нито блуждаещ — напротив, гледаше живо и разумно. Устните му се раздвижиха и Бънч се наведе към него, за да долови думите, или по-точно думата, защото той изрече само една:

— Светилище.

Стори ѝ се, че съзря лека усмивка, когато той промълви тази дума. Не, нямаше грешка, защото след миг той отново изрече:

— Светилище...

После той въздъхна продължително и затвори очи. Пръстите на Бънч отново подириха пулса му. Не бе съвсем изчезнал, но вече бе по-слаб и още по-неравномерен. Тя решително се изправи.

— Не мърдайте — каза тя. — Даже не се опитвайте. Отивам за помощ.

Мъжът отново отвори очи, но сега вниманието му бе насочено към многоцветната светлина, струяща през източния прозорец. Той промълви нещо, което Бънч не може да разбере добре. Тя се сепна при мисълта, че това може би е името на съпруга ѝ.

— Джулиан? — каза тя. — Дошли сте тук, за да намерите Джулиан?

Но отговор не последва. Човекът лежеше със затворени очи, дишайки бавно и немощно.

Бънч се обърна и бързо напусна църквата. Погледна часовника си и кимна с известно задоволство. Доктор Грифитс сигурно все още е в

кабинета си. Беше само на няколко минути пеша от църквата. Тя влетя, без да звъни или чука, мина през чакалнята и влезе в кабинета.

— Трябва да дойдете веднага — каза Бънч. — Един човек умира в църквата.

Няколко минути по-късно доктор Грифитс се изправи след краткия си преглед.

— Можем ли да го пренесем оттук до дома ви? Там ще мога да направя нещо повече за него, макар че едва ли ще има кой знае каква полза.

— Разбира се — каза Бънч. — Ще отида да приготвя необходимите неща и ще повикам Харпър и Джоунс да ви помогнат да го пренесете.

— Благодаря. Мога да телефонирам от дома ви за линейка, но се боя, че докато дойде... — той не довърши мисълта си.

— Вътрешен кръвоизлив? — попита Бънч.

Доктор Грифитс кимна и каза:

— Как, за Бога, се е озовал тук?

— Миля, че е престоаял тук цялата нощ — замислено рече Бънч. — Харпър отключва църквата сутрин, когато отива на работа, но обикновено не влиза вътре.

Пет минути по-късно доктор Грифитс остави телефонната слушалка и се върна в дневната, където пострадалият лежеше върху набързо застланите одеяла на дивана. Бънч придърпваше леген с вода, почиствайки след прегледа на доктора.

— Е, това е — каза Грифитс. — Повиках линейка и уведомих полицията. — Той стоеше и намръщено гледаше пациента, който лежеше със затворени очи. Лявата му ръка конвулсивно потръпваше до тялото.

— Бил е прострелян — каза Грифитс. — От непосредствена близост. Смачкал е носната си кърпа на топка и с нея е запушил раната, за да спре кървенето.

— Могъл ли е да стигне далеч в това състояние? — попита Бънч.

— О, да, съвсем възможно е. Известни са случаи, когато смъртно ранен човек намира сили да тръгне по улицата, все едно че нищо не се е случило, а пет-десет минути по-късно изведнъж да рухне. Така че не е задължително да е бил застрелян в църквата. О, не. Може това да е станало на известно разстояние от нея. Разбира се, възможно е и сам да

се е прострелял, след което да е изпуснал пистолета и, залитайки, да е тръгнал слепешката към църквата. Не разбирам обаче защо се е отправил към нея, а не към дома ви.

— О, аз знам защо — рече Бънч. — Той го каза: „светилище“.

Докторът я загледа втренчено.

— Светилище?

— Ето го и Джулиан — каза Бънч и обърна глава, когато чу стъпките на мъжа си в коридора. — Джулиан, ела тук!

Преподаваният Джулиан Хармън влезе в стаята. Поведението му на подчертано образован, но малко отнесен човек винаги го правеше да изглежда по-възрастен, отколкото бе всъщност.

— Боже мой! — каза Джулиан Хармън и огледа с кротък, озадачен поглед хирургическите инструменти и тялото, проснато на дивана.

Бънч обясни с обичайната си лаконичност:

— Намерих го в църквата, умираше. Бил е прострелян. Познаваш ли го, Джулиан? Стори ми се, че го чух да произнася името ти.

Викарият се приближи до дивана и погледна умирация.

— Бедният — каза той и поклати глава. — Не, не го познавам. Почти съм сигурен, че не съм го виждал преди.

В този момент очите на умирация се отвориха отново. Те се преместиха от доктора към Джулиан Хармън, а после към съпругата му и останаха приковани в лицето ѝ. Грифитс пристъпи напред.

— Можете ли да говорите? — попита той настоятелно.

Но, вперил поглед в Бънч, мъжът изрече с немощен глас:

— Моля... моля ви... — след което леко потръпна и издъхна.

Сержант Хейз наплюнчи молива си и обърна страницата на своя бележник.

— Това ли е всичко, което можете да ми кажете, мисис Хармън?

— Да — каза Бънч. — А това са нещата, които намерих в джобовете на сакото му.

На масата, до лакътя на сержант Хейз, лежеше портфейл, един доста стар и очукан часовник с инициали „У. С.“ и билет за връщане до Лондон. Нищо повече.

— Разбрахте ли кой е той? — попита Бънч.

— Някакви мистър и мисис Екълс са се обаждали в участъка. Изглежда той е брат на мисис Екълс. Името му е Сандбърн. От

известно време не бил добре със здравето и нервите. Напоследък състоянието му се влошило. Онзи ден излязъл и не се прибрал. Взел със себе си и револвер.

— После дошъл тук и се застрелял, така ли? — попита Бънч. —
Защо?

— Ами, нали разбирате, бил е депресиран...

Бънч го прекъсна:

— Нямам това предвид. Искам да кажа — защо точно тук?

Тъй като сержант Хейз очевидно не разполагаше с отговор на този въпрос, той отвърна уклончиво:

— Пристигнал е тук с автобуса в пет и десет.

— Добре — каза Бънч й повтори: — Но защо?

— Не зная, мисис Харман — отвърна сержант Хейз. — Няма никакво обяснение. Ако душевното му равновесие е било нарушено...

Бънч довърши вместо него:

— Можел е да го направи къде ли не. Но не виждам защо е било необходимо да вземе автобус до такова малко провинциално селце. Тук не е познавал никого, нали?

— Не, доколкото можахме да установим — каза сержант Хейз и като се покашля извинително, той се надигна и рече: — Вероятно мистър и мисис Екълс ще дойдат да се срещнат с вас, мадам... тоест, ако нямате нищо против.

— Разбира се, че нямам нищо против — каза Бънч. — Съвсем естествено. Просто исках да има какво да им кажа.

— Е, аз ще тръгна — каза сержант Хейз.

— Благодарна съм все пак — рече Бънч, докато вървяха заедно към изхода, — че не е било убийство.

Пред портата на къщата бе спряла кола. Сержант Хейз я погледна и отбеляза:

— Изглежда мистър и мисис Екълс вече са тук, за да поговорят с вас, госпожо.

Бънч мобилизира силите си за нелекото изпитание, което явно я очакваше.

„Все пак — помисли си тя — винаги мога да извикам Джулиан на помощ. Пасторите са точно за това — да утешават опечалените“.

Бънч нямаше никаква представа как точно биха могли да изглеждат мистър и мисис Екълс, но още докато ги поздравяваше

осъзна, че я обзема изненада. Мистър Екълс бе як, червендалест мъж и си личеше, че по принцип е жизнерадостен и закачлив. Във външния вид на мисис Екълс имаше нещо смуцаващо. Тя имаше тънки, злобно присвити устни, а гласът ѝ бе тънък и писклив.

— Както можете да си представите, мисис Хармън, това е ужасен шок — каза тя.

— О, зная — рече Бънч. — Абсолютно права сте. Моля, седнете! Да ви предложа... е, може би е малко рано за чай...

Мистър Екълс махна с пухкавата си ръка.

— Не, не, няма нужда — каза той. — Много любезно от ваша страна, наистина. Ние просто искахме да... да... е, каквото ви е казал бедният Уилям и... нали знаете...

— Доста време бе в чужбина — каза мисис Екълс. — И мисля, че може би там е преживял доста неприятни неща. След като си дойде вкъщи, беше много затворен и потиснат. Казваше, че този свят бил ужасен и че от живота не можело да се очаква нищо добро. Бедният Бил, беше все мрачен.

Бънч ги изгледа за миг, без да проговори.

— Той отмъкна пистолета на мъжа ми — продължи мисис Екълс. — Без наше знание. После изглежда е дошъл тук с автобус. Смятам, че е много благородно от негова страна. Не е искал да го направи в дома ни.

— Ех, бедният, бедният! — каза мистър Екълс с въздишка. — Не бива да го съдим.

Последва още една кратка пауза и мистър Екълс рече:

— Успя ли да каже нещо? Последни думи или нещо такова?

Лъскавите му свински очички внимателно изучаваха Бънч. Мисис Екълс също се наклони напред, сякаш нямаше търпение да чуе отговора.

— Не — тихо изрече Бънч. — Преди да умре, е дошъл в църквата да потърси убежище.

Мисис Екълс произнесе озадачено:

— Убежище? Не мисля, че добре ви...

Мистър Екълс я прекъсна:

— Убежище в светилището, скъпа — рече той нетърпеливо. — Това имаше предвид жената на викария. Било е грях... самоубийство, нали разбираш. Мисля, че е искал да се покае.

— Опитва се да каже нещо, преди да умре — рече Бънч. — Започна с „моля“, но не можа да продължи.

Мисис Екълс допря носната си кърпа до очите си и подсмръкна.

— О, Боже — каза тя. — Ужасно е мъчително, нали?

— Хайде, хайде, Пам — рече съпругът ѝ. — Не се разстройвай. Нищо не може да се направи. Горкият Уилям. Сега поне почива в мир. Е, много ви благодарим, мисис Хармън. Надявам се, че не сме ви прекъснали работата. Съпругата на един викарий е заета жена, знаем това.

Те се ръкуваха с нея, после изведнъж Екълс се обърна и каза:

— А, да, още само едно нещо. Мисля, че сакото му е тук, у вас, нали?

— Сакото му? — намръщи се Бънч.

— Бихме искали да приберем нещата му — каза Екълс. — Нали знаете, сантименталности...

— В джобовете му имаше часовник, портфейл и билет за влак — каза Бънч. — Дадох ги на сержант Хейз.

— Е, тогава всичко е наред — рече мистър Екълс. — Предполагам, че той ще ни ги предаде. Личните му документи сигурно са в портфейла.

— В него имаше само банкнота от една лира — каза Бънч. — Нищо друго.

— Никакви писма, нищо такова?

Бънч поклати глава.

— Е, благодарим ви отново, мисис Хармън. Сакото му, сигурно и то е при сержанта, нали?

Мъчейки се да си спомни, Бънч се намръщи.

— Чакайте малко — каза тя. — Не мисля, че... я да видим. Ние с доктора свалихме сакото, за да прегледаме раната му. — Тя обходи стаята с блуждаещ поглед. — Трябва да съм го занесла горе заедно с кърпите и легена.

— Чудя се, мисис Хармън, дали ще имате нещо против... Бихме искали да вземем сакото му. Нали знаете, последната дреха, която е носил. Е, жена ми е малко сантиментална...

— Разбира се — каза Бънч. — Искате ли първо да го почистят? Боя се, че е доста... е, доста е изцапано.

— О, не, не, не, няма значение.

Бънч се намръщи.

— Чудя се къде ли е сега... извинете ме за момент. — Тя се качи на горния етаж и след няколко минути се върна. — Много съжалявам — каза тя задъхано. — Моята прислужница го сложила при дрехите за химическо чистене. Отне ми доста време, докато го намеря. Ето, вземете го. Ще ви го увия в хартия.

Тя то направи, без да обръща внимание на протестите им, после сърдечно се сбогува с тях и те си тръгнаха.

На връщане Бънч бавно прекоси преддверието и влезе в кабинета. Преподобният Джулиан Хармън вдигна поглед и лицето му се проясни. Той пишеше проповед и се опасяваше, че се е отклонил от темата поради интереса си към политическите взаимоотношения между Юдея и Персия по време на царуването на Кир^[2].

— Да, скъпа? — подкани я той.

— Джулиан — каза Бънч. — Какво точно означава „светилище“?

Джулиан Хармън с благодарност отмести настрана листите с проповедта.

— Ами — каза той, — в римските и гръцките храмове под светилище са разбирали местата, където се е намирала статуята на бога. Латинската дума за олтар „ара“ значи също убежище, закрила. — Той поучително продължи: — През триста деветдесет и девета година от новата ера правото на светилище в християнските църкви е било окончателно и категорично признато. В Англия за право на светилище за пръв път се споменава в Сборника от закони, издаден от Етълбърт през шестстотната година от новата ера...

Той имаше намерение да продължи още със своето изложение, но, както често се бе случвало и преди, бе смутен от начина, по който съпругата му прекъсна неговата високоерудирана реч.

— Миличък — каза тя. — Много си сладък.

Тя се наведе и го целуна по върха на носа. Джулиан се почувства като куче, което награждават за това, че е изпълнило ефектен номер.

— Семейство Екълс бяха тук — каза Бънч.

Викарият се намръщи.

— Екълс ли? Като че ли не си спомням...

— Не ги познаваш. Това са сестрата на мъжа от църквата и нейният съпруг.

— Трябваше да ме повикаш, скъпа.

— Не се наложи — каза Бънч. — Не бе необходимо да бъдат утешавани. Чудя се... — Тя се намръщи. — Ако утре оставя тенджерата с яденето във фурната, ще се справиш ли, Джулиан? Смятам да отскоча до Лондон за продажбите.

— Какво ще продаваш, мила? — Съпругът ѝ я погледна озадачено. — Какво си си наумила този път?

Бънч се засмя.

— Не, миличък, имах предвид разпродажбите. В Бъроуз и Портмънс се организират специални разпродажби на домашно бельо. Нали знаеш, чаршафи, покривки, хавлии и кърпи за стъкло. Не зная какво толкова правя с нашите кърпи, че се износват толкова бързо. Освен това — замислено добави тя, — иска ми се да навестя леля Джейн.

Тази мила възрастна дама, мис Джейн Марпъл, от две седмици се наслаждаваше на прелестите на големия град, удобно настанена в малкия апартамент на своя племенник.

— Толкова любезно от страна на Реймънд — измърмори тя. — Заминаха с Джоан за Америка за две седмици и настояха да дойда тук и да се позабавлявам. А сега, скъпа Бънч, разкажи ми какво те тревожи.

Бънч бе любимата кръщелница на мис Марпъл и възрастната дама я погледна с много обич. Бънч си бе сложила най-хубавата филцова шапка, която сега килна още по-назад на тила и започна да разказва.

Разказът ѝ бе кратък и ясен. Когато тя приключи, мис Марпъл кимна с глава.

— Разбирам — рече тя. — Да, разбирам.

— Ето защо реших, че трябва да те видя — каза Бънч. — Нали разбираш, не съм толкова умна...

— Но ти си умна, скъпа!

— Не, не съм, не и колкото Джулиан.

— Джулиан, разбира се, е човек с висок интелект — каза мис Марпъл.

— Вярно е — каза Бънч. — Джулиан е интелигентен, но, от друга страна, аз пък имам усет.

— Ти имаш и здрав разум в главата си, Бънч, а си и много интелигентна.

— Просто не знаех какво трябва да сторя, нали разбираш. Не можех да попитам Джулиан, защото... е, мисля... искам да кажа, че той е толкова благопристроен...

Тази констатация се оказа съвсем понятна за мис Марпъл и тя рече:

— Знам какво искаш да кажеш, скъпа. Ние, жените... е, просто сме по-различни. — Тя продължи: — Бънч, чух какво се е случило, но най-напред искам да знам какво мислиш самата ти.

— Всичко е толкова объркано — каза Бънч. — Мъжът, който умираше в църквата, знаеше какво е светилище. Той го изрече по същия начин, по който би го казал Джулиан. Имам предвид, че е бил образован, начетен човек и ако се бе застрелял сам, нямаше след това да се домъкне в църквата и да каже „светилище“. Човек търси убежище в свято място, когато е преследван и в църквата се чувства защитен. Там преследвачите му не биха посмели да го докоснат, а някога дори и полицията те е оставяла на мира.

Тя погледна въпросително към мис Марпъл, която кимна и Бънч продължи:

— Онези хора — Екълс — бяха доста особени. Прости и недодялани. А има и още нещо. Часовникът... часовникът на убития. На гърба му имаше инициали „У. С“. Вътре... аз го отворих... със съвсем дребни букви бе изписано: „На Уолтър от баща му“. Имаше и дата. Уолтър. Обаче Екълс постоянно го наричаха Уилям или Бил.

Мис Марпъл понечи да каже нещо, но Бънч побърза да продължи:

— Е, знам, че невинаги наричаме хората с имената, с които са кръстени. Искам да кажа, мога да разбера ако са те кръстили Уилям да ти викат Порги, Керътс или нещо подобно. Но сестра ти никога не би те нарекла Уилям или Бил, ако се казваш Уолтър.

— Намекваш, че не му е сестра ли?

— Съвсем сигурна съм, че не му е сестра. Те бяха ужасни... и двамата. Дойдоха в дома ми, за да приберат нещата му и да разберат дали не е казал нещо, преди да умре. Когато им казах, че не е, на лицата им се изписа облекчение. Аз лично смятам, че Екълс го е застрелял — завърши Бънч.

— Убийство? — каза мис Марпъл.

— Да — рече Бънч. — Убийство. Затова дойдох при теб, мила лельо.

За обикновен слушател такова твърдение би звучало нелепо, но в някои среди мис Марпъл бе известна с това, че разбира от убийства.

— Той ми каза „моля“, преди да умре — рече Бънч. — Искаше да направя нещо за него. Най-ужасното е, че така и не разбрах какво.

Мис Марпъл се замисли за миг-два, след което веднага уцели въпроса, който бе занимавал и Бънч.

Но защо въобще е бил там? — попита тя.

— Искаш да кажеш — рече Бънч, — че ако човек има нужда от убежище в свято място, би могъл да се вмъкне в църква навсякъде. Няма нужда да взима автобус, който пътува едва четири пъти дневно и да ходи до забутано селце като нашето.

— Може да е дошъл с някаква цел — разсъждаваше мис Марпъл. — Сигурно е искал да се срещне с някого. Чипинг Клегхорн е малко селце, Бънч. Вероятно имаш представа с кого би желал да се срещне той.

Бънч прехвърли наум жителите на селото и колебливо поклати глава.

— Всъщност — каза тя, — може да е бил всеки.

— Той въобще ли не спомена име?

— Каза „Джулиан“ или поне така ми се стори. Предполагам, че може да е било и Джулия. Доколкото знам, в Чипинг Клегхорн няма жена с такова име.

Тя притвори очи и си припомни сцената. Мъжът, лежащ на стъпалата при олтара, светлината нахлуваща през прозореца, хвърляща отблясъци като червени и сини скъпоценни камъни.

— Скъпоценни камъни^[3] — каза замислено мис Марпъл.

— Предстои най-важната част — рече Бънч, — истинската причина, поради която днес съм тук. Виждаш ли, тези Екълс много настояваха да получат сакото му. Бяхме го свалили, когато докторът го преглеждаше. То бе старо и износено и не виждам за какво им бе притрябвало. Казаха, че било от сантименталност, но това са глупости. Все пак отидох да го потърся и докато се качвах по стълбите, си спомних как раненият правеше някакви движения с ръката си, сякаш търсеше нещо в сакото. Затова когато го намерих, аз го огледах много

внимателно и видях, че на едно място шевът бе защитено наново с различен конец. Разпорих го и вътре намерих късче хартия. Извадих го, заших отново мястото с подходящ конец и понеже бях много внимателна, не мисля, че Екълс ще научат за това. Не мисля, но не мога да съм сигурна. После им занесох сакото долу и се извиних за забавянето.

— А късчето хартия? — попита мис Марпъл.

Бънч отвори чантата си.

— Не го показах на Джулиан — каза тя, — защото той щеше да каже да го върна на Екълс. Реших, че вместо това ще е по-добре да ти го донеса.

— Квитанция от багажна служба — рече мис Марпъл, докато го гледаше. — Гара Падингтън.

— В джоба му имаше билет до Падингтън — каза Бънч.

Погледите на двете жени се срещнаха.

— Трябва да действаме — каза живо мис Марпъл. — Но мисля, че за препоръчване е да бъдем внимателни. Забелязала ли си, скъпа Бънч, дали не те е проследил някой, когато днес си идвала насам?

— Да ме е проследил някой?! — възкликна Бънч. — Нали не мислиш...

— Е, просто не го изключвам — каза мис Марпъл. — И тъй като всичко е възможно, мисля, че трябва да вземем предпазни мерки. — Тя енергично се изправи. — Ти си дошла тук под предлог, че ще ходиш на разпродажбите, скъпа. Следователно мисля, че най-добре ще е да отидем там. Но преди да тръгнем, можем да извършим някои малки приготовления. Смятам — загадъчно добави мис Марпъл, — че скоро няма да имам нужда от стария костюм от туид с яка от боброва кожа.

Час и половина по-късно двете дами, облечени повече от зле и с окаян външен вид, прегърнали вързопи с драгоценно домашно бельо, седяха в малката кръчмичка „Ябълково клонче“ и възстановяваха силите си със стек, пудинг с бъбреци, последвани от ябълкова пита и крем карамел.

— Тази хавлия е с истинско довоенно качество — продума мис Марпъл леко задъхана. — С монограм „Д“ на нея. Какъв късмет, че жената на Реймънд се казва Джоан. Смятам да не ги ползвам, докато не ми потръбват и ако се спомина по-рано, отколкото очаквам, те ще й свършат чудесна работа.

— Аз пък наистина имах нужда от кърпи за стъкло — рече Бънч. — А и тези са много евтини, макар и не колкото другите, които онази червенокоса жена успя да отмъкне преди мен.

В този момент в „Ябълковото клонче“ влезе елегантна млада жена, гримирана доста силно, с много руж и червило. След като разсеяно се огледа за миг, тя се завтече към тяхната маса и остави един плик до лакътя на мис Марпъл.

— Заповядайте, мис — каза живо тя.

— О, благодаря ти, Гладис — рече мис Марпъл. — Много ти благодаря. Беше много мило от твоя страна.

— За мен винаги е удоволствие да ви услужа — каза Гладис. — Ърни все ми повтаря „Всичко полезно, което си научила, е от тази твоя мис Марпъл, при която работеше“. За мен наистина е удоволствие да ви услужа, мис.

— Толкова мило момиче — каза мис Марпъл, след като Гладис си отиде. — Винаги отзивчива и готова да помогне.

Тя погледна в плика и го подаде на Бънч.

— А сега внимавай, скъпа — каза тя. — Между другото, спомних си за онзи приятен млад инспектор от Мелчестър. Дали е още там?

— Не знам — каза Бънч. — Вероятно.

— Е, и да не е — замислено рече мис Марпъл, — винаги бих могла да се обадя на областния началник на полицията. Мисля, че той ме помни.

— Разбира се, че те помни — каза Бънч. — Всеки би те запомнил. Ти си уникална. — И тя се изправи.

С пристигането си на Падингтън Бънч отиде в багажната служба и представи квитанцията. Не след дълго ѝ предадоха един доста стар и очукан куфар. Тя го взе и се запъти към перона.

По време на пътуването ѝ до вкъщи не се случи нищо особено. Когато влакът наближи Чипинг Клегхорн, Бънч стана и взе стария куфар. Едва бе слязла от вагона, когато един мъж, който тичаше по перона, внезапно изтръгна куфара от ръцете ѝ и хукна през глава.

— Стой! — извика Бънч. — Спрете го! Спрете го! Той ми взе куфара!

Кондукторът на тази малка, селска гаричка бе човек с доста бавни реакции и точно бе започнал да казва:

— Ей, чакайте, не можете да правите това... — когато един силен удар в гърдите го отхвърли настрана и мъжът с куфара излетя от гарата. Запъти се към една чакаща кола, хвърли куфара вътре и точно понечи да се вмъкне след него, когато една ръка се стовари на рамото му и преди да успее да помръдне, той чу гласа на полицай Абъл.

— Така, какво значи всичко това?

Запъхтяна, Бънч дотича откъм гарата.

— Той отмъкна куфара ми. Точно когато слизах от влака.

— Глупости — каза мъжът. — Не знам за какво говори тази жена. Това е моят куфар и с него слязох от влака.

Той погледна Бънч с празен поглед. Никой не би предположил, че мисис Хармън и полицай Абъл са прекарвали заедно доста от половинчасовите почивки на последния, обсъждайки ползата от естествения тор и костеното брашно за розовите храсти.

— Вие, госпожо, казвате, че това е вашият куфар — рече полицай Абъл.

— Да — каза Бънч. — Точно така.

— А вие, сър?

— Аз твърдя, че куфарът е мой.

Мъжът бе висок, тъмнокос и добре облечен. Говореше провлачено и от маниерите му лъхаше високомерие. Откъм колата се чу женски глас:

— Разбира се, че това е твоят куфар, Едуин. Не мога да разбера какво иска тази жена.

— Ще трябва да изясним това — каза полицай Абъл. — Ако куфарът е ваш, какво има вътре, госпожо?

— Дрехи — рече Бънч. — Дълго палто на точки с боброва яка, два вълнени джемпера и чифт обувки.

— Е, това е достатъчно — каза полицаят Абъл.

Той се извърна към мъжа.

— Аз шия сценични костюми — изрече важно тъмнокосият мъж. — В този куфар има театрален реквизит, който нося за едно самодейно представление.

— Добре, сър — каза полицай Абъл. — Е, сега ще погледнем вътре и ще разберем. Можем да идем до участъка, но ако бързате, можем да се върнем в гарата и ще го отворим там.

— Това ме устройва — рече тъмнокосият мъж. — Между другото, казвам се Мос, Едуин Мос.

Стиснал куфара в ръце, полицаят пое обратно към гарата.

— Ще занеса това до багажната служба, Джордж — обърна се той към кондуктора.

Полицаят постави куфара на един тезгях и отвори закопчалката. Куфарът не бе заключен. Бънч и мистър Едуин Мос стояха от двете страни на полицая и кръвнишки се гледаха един друг.

— А! — рече той, докато вдигаше капака. Вътре, прилежно сгънато, лежеше едно дълго, доста износено палто от туид с боброва яка. Имаше също два вълнени джемпъра и чифт обикновени обувки.

— Точно както вие казахте, госпожо — обърна се полицаят към Бънч.

Никой не би могъл да каже, че мистър Едуин Мос бе сварен неподготвен. Слисването и съжалението му бяха съвсем естествени.

— Извинявам се — каза той, — наистина се извинявам. Моля ви да ми повярвате, скъпа госпожо. Наистина безкрайно съжалявам. Непростимо... моето поведение бе абсолютно непростимо. — Той погледна часовника си. — Сега трябва да побързам. Вероятно моят куфар е заминал с влака. — И като повдигна шапка още веднъж, той кротко каза на Бънч: — Моля ви да ми простите! — После излетя от багажното.

— Нима ще го оставите да се измъкне? — пошепна конспиративно Бънч на полицай Абъл, който бавно й намигна с едното си око.

— Той няма да иде далеч, госпожо — рече полицаят. — Може да се каже, че няма да стигне твърде далеч, без да го забележат, ако схващате мисълта ми.

— О! — облекчено произнесе Бънч.

— Онази възрастна дама се обади по телефона — каза полицай Абъл. — Тази, дето живееше тук преди няколко години. Умна е тя, нали? Но пък и днес целия ден се подготвяхме за това. Не бих се учудил, ако инспекторът или сержантът дойдат да поговорят с вас за това утре сутринта.

Доиде инспекторът и то инспектор Крадок, когото мис Марпъл помнеше отпреди. Той с усмивка поздрави Бънч като стар приятел.

— Отново произшествие в Чипинг Клегхорн — каза той бодро. — Не можете да се оплачете от липса на сензации тук, нали, мисис Хармън?

— Мога да мина и без тях — отвърна Бънч. — Дойдохте тук само за да ме разпитвате или, за разнообразие, сте решили да ми разкажете някои неща?

— Първо ще ви разкажа едно-друго — рече инспекторът. — Ще започна с това, че от известно време следим мистър и мисис Екълс. Имаме причини да мислим, че са свързани с няколко грабежа в тази част на страната. И още нещо — въпреки че мисис Екълс наистина има брат на име Сандбърн, наскоро завърнал се от чужбина, мъжът, когото вчера сте намерили в църквата, определено не е бил Сандбърн.

— Знаех това — рече Бънч. — Първо той се казваше Уолтър, а не Уилям.

Инспекторът кимна.

— Името му е Уолтър Сейнт Джон и преди четиридесет и осем часа е избягал от затвора Харингтън.

— Разбира се — тихо си рече Бънч. — Бил е преследван от закона и е потърсил убежище. — После попита: — Какво е сторил?

— Ще трябва да се върнем доста години назад. Това е една заплетена история. Преди няколко години имало някаква танцьорка, която изпълнявала разни номера по мюзикховете. Не вярвам, че някога сте чували за нея. Изпълнявала номер от „Хиляда и една нощ“, наречен „Аладин в пещерата на съкровищата“. Появявала се на сцената в доста оскъдно облекло от оцветени стъкълца. Смятам, че не е била точно танцьорка, но пък била... е, привлекателна. Както и да е. Някаква азиатска кралска особа доста се поувлякла по нея. Измежду многото неща, които танцьорката получила като подаръци, била и една много красива смарагдова огърлица.

— Огърлица на Раджа с историческа стойност? — смаяно прошепна Бънч.

Инспектор Крадок се покашля.

— Е, не с чак такава историческа стойност, мисис Хармън. Любовната им история не продължила дълго, защото нашият владетел скоро бил пленен от някаква филмова звезда, чиито желания не били толкова скромни. Зобейда, както се наричала танцьорката с артистичния си псевдоним, зорко пазела огърлицата си, но когато

веднъж я изпуснала от поглед, тя била открадната. Изчезнала от съблекалнята в театъра, но сред органите на властта се прокраднало съмнение, че тя може би сама е организирала нейното изчезване. Тогава такива неща се правели, с цел да се предизвика рекламна сензация или дори с още по-безчестни мотиви. Огърлицата така и не бе намерена, но в процеса на разследването вниманието на полицията бе привлечено от този човек — Уолтър Сейнт Джон. Той бил образован и добре възпитан, но животът му не се стекъл по най-добрия начин. Бил нает като бижутер в една доста съмнителна фирма, за която се подозирало, че се занимава с търговия на крадени бижута. Намериха се доказателства, че огърлицата е минала през него. Стигнахме до тях по косвен път във връзка с кражбата на други бижута и така той бе изправен пред съда, осъден и пратен в затвора. Не му оставало да лежи дълго, затова неговото бягство до известна степен бе изненада.

— Но защо е дошъл тук? — попита Бънч.

— Много бихме искали да разберем това, мисис Хармън. Следите му ни отведоха първо в Лондон. Там той не посетил никого от своите стари съучастници, но се отбил при една възраствана жена, някоя си мисис Джейкъбс — бивша шивачка на театрални костюми. Тя не ни каза нищо за целта на неговото посещение, но, според думите на други квартиранти в къщата, той е излязъл с куфар в ръка.

— Разбирам — каза Бънч. — Оставил го е в багажното на Падингтън и после дошъл тук.

— По това време — рече инспектор Крадок. — Екълс и човекът, който се е представил като Едуин Мос, са били по следите му. Искали са куфара. Видели го да се качва в автобуса. Най-вероятно са взели кола, изпреварили са го и са го чакали при слизането.

— И са го убили? — попита Бънч.

— Да — рече Крадок. — Застреляли са го с револвера на Екълс, но аз съм по-склонен да смятам, че Мос е този, който е стрелял. Сега, мисис Хармън, искаме да разберем къде е куфарът, който Уолтър Сейнт Джон е оставил на гара Падингтън. Бънч се засмя.

— Мисля, че той вече е у леля Джейн — каза тя. — Искам да кажа мис Марпъл. Това бе нейният план. Тя изпрати една нейна бивша прислужница с куфар, в който имаше нейни вещи, до багажното на гара Падингтън и после разменихме квитанциите. Аз взех нейния

куфар, качих се на влака и го донесох тук. Тя, изглежда, е очаквала, че ще бъде направен опит той да ми бъде отнет.

Сега бе ред на инспектор Крадок да се усмихне.

— Това ми каза и тя, когато се обади. Отивам в Лондон да се срещна с нея. Искате ли да дойдете и вие, мисис Хармън?

— Ами-и-и... — произнесе замислено Бънч, — всъщност нещата се нареждат чудесно. Снощи ме боля зъб и затова няма да е зле да отида в Лондон на зъболекар, нали?

— Несъмнено — каза инспектор Крадок.

Мис Марпъл премести поглед от инспектор Крадок към напрегнатото лице на Бънч Хармън. Куфарът лежеше на масата.

— Не съм го отваряла, разбира се — каза възрастната дама. — Не мога дори да си помисля да направя такова нещо, без да присъства някое длъжностно лице. Освен това — добави тя с лукава, дяволита, викторианска усмивка, — той е заключен.

— Ще направите ли опит да познаете какво има в него, мис Марпъл? — попита инспекторът.

— Предполагам — каза мис Марпъл, — че вътре са сценичните костюми на Зобейда. Да ви донеса ли длето, инспекторе?

Скоро длетото си свърши работата. И двете жени ахнаха, когато капакът на куфара отскочи нагоре. Струящата през прозореца слънчева светлина освети това, което изглежда бе неизчерпаемо съкровище от скъпоценни камъни — червени, сини, зелени, оранжеви.

— Пещерата на Аладин — каза мис Марпъл. — Фалшивите камъни, които момичето е носело, докато танцува.

— Ха! — възкликна инспектор Крадок. — Че какво им е толкова ценното? Мислите ли, че си струва да бъде убит човек заради тях?

— Смятам, че е била голяма хитруша — каза мис Марпъл замислено. — Мъртва е, нали, инспекторе?

— Да, починала е преди три години.

— Притежавала е една изключително ценна огърлица — каза вгълбено мис Марпъл. — Дала я е да демонтират камъните ѝ и после ги е пришила тук-там по сценичния си костюм, където всеки би ги взел за оцветени стъкълца. После се снабдила с точно копие на оригиналната огърлица и несъмнено именно то е било откраднато.

Нищо чудно, че никога не се е появило на пазара. Крадците скоро са открили, че камъните са фалшиви.

— Тук има някакъв плик — каза Бънч, като разбута блестящите камъни.

Инспектор Крадок го взе от нея и извади отвътре два листа с вид на документи. Зачете на глас:

— „Брачно свидетелство на Уолтър Едмънд Сейнт Джон и Мери Мос“, това е истинското име на Зобейда.

— Значи са били женени — каза мис Марпъл. — Разбирам.

— А какъв е другият документ? — попита Бънч.

— Свидетелство за раждане на момиченце на име Джуъл.

— Джуъл? — извика Бънч. — Но, разбира се! Джуъл! Джил! Това било значи. Сега разбирам, защо е дошъл в Чипинг Клегхорн. Ето това се е опитвал да ми каже — Джуъл. Знаете ли, семейство Мънди от Лабърнъм Котидж гледат едно чуждо момиченце. Посветили са се изцяло на него. То им е като собствена внучка. Да, сега си спомням, името ѝ е Джуъл, но те, разбира се, я наричат Джил. Преди две седмици мисис Мънди получи удар, а старецът се разболя от пневмония. Двамата щели да влизат в болница. Упорито се опитвах да намеря добър дом за Джил. Не бих искала да я приберат от социалните служби. Предполагам, че баща ѝ е научил за това в затвора и успял да избяга, а после е взел куфара от старата шивачка, на която той или жена му са го били оставили. Предполагам, че щом скъпоценностите наистина са били на майката, сега детето ще може да се възползва от тях.

— И аз смятам така, мисис Хармън. Стига да са тук.

— О, няма къде другаде да бъдат — каза жизнерадостно мис Марпъл.

— Слава Богу, че се върна, скъпа — каза преподобният Джулиан Хармън, като топло поздравил жена си и въздъхнал доволно. — Мисис Бърт винаги много се старее, когато те няма, но за обяд ми донесе някакви много чудати рибни кейкчета. Не исках да я обидя и затова ги предложих на Тиглат^[4], но дори той не ги пожела и се наложи да ги изхвърля през прозореца.

— Тиглат — каза Бънч, като погали котарака на викария, който мъркаше на коленете ѝ — е много придирчив относно рибата, която яде. Често му казвам, че има много претенциозен стомах.

— А зъбът ти, скъпа? Отиде ли да го прегледат?

— Да — каза Бънч, — и не боля много, освен това пак отидох да видя леля Джейн...

— Милата старица — рече Джулиан. — Надявам се, че изобщо не е загубила способностите си.

— Ни най-малко — каза с усмивка Бънч.

На другата сутрин Бънч занесе нови хризантеми в църквата. Слънчевата светлина отново струеше през източния прозорец и Бънч застана на стълбите при олтара под разноцветната светлина. Много тихо, почти шепнешком тя изрече:

— Твоето момиченце ще бъде добре. Ще се погрижа за това. Обещавам.

После почисти църквата, промъкна се между пейките и коленичи за миг да се помоли, преди да се върне в дома си и да се нахвърли върху натрупалата се домакинска работа, която бе занемарила през последните два дни.

[1] Bunch (англ) — пухкав, пълничък — Б.пр. ↑

[2] Персийски цар, основател на Персия, наричан още Велики, 585–529 пр.н.е. — Б.пр. ↑

[3] В англ. ез. Джулия (Julia) и jewels (скъпоценни камъни) са близки по звучене — Б.пр. ↑

[4] Асирийски цар, 745–727 год. пр.н.е. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.